

Zaaknummer : 00579663
Ons Kenmerk : ODH-2020-00065330
Datum : 11 september 2020

VERBETERDE EXPEDITIE

Beschikking

Wet natuurbescherming - Beheer en schadebestrijding

Onderwerp

Op 20 april 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.26, derde lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer bij de bestrijding van de bruine en zwarte rat in de gehele provincie Zuid-Holland.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- a. artikel 3.26, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het gebruik van het geweer op gronden, niet zijnde een jachtveld;
- b. de krachtens artikel 3.26, tweede lid, van de Wet natuurbescherming gestelde regels voor wat betreft:
  - artikel 3.13, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer;
  - artikel 3.13, vierde lid, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer voorzien van een geluiddemper bijhorend een luchtdrukgeweer, die niet geschikt is voor het gebruik op vuurwapens;
  - artikel 3.13, vierde lid, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een kunstmatige lichtbron en nachtzichtapparatuur;
  - artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer tussen zonsondergang en zonsopkomst;
  - artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de Wet natuurbescherming;
  - artikel 3.16, eerste lid onder c van het Besluit natuurbescherming voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi als bedoeld in artikel 3.21, eerste lid onderdeel d van de Wnb.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing aan de Faunabeheereenheid Zuid-Holland te verlenen en gelijktijdig de verleende ontheffing van 13 augustus 2020 met kenmerk: ODH-2020-00065330 te vervangen;
- II. dat ter uitvoering van de ontheffing zoals bedoeld onder beslispoint I. gebruik gemaakt mag worden van de volgende middelen:
  - a. luchtdrukgeweer, al dan niet voorzien van een geluiddemper;
- III. de voorschriften 1 tot en met 12 te verbinden aan deze ontheffing;
- IV. de aanvraag van 20 april 2020 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- V. dat deze ontheffing jaarrond geldig is;
- VI. dat deze ontheffing geldig is voor de duur van twee jaar, zijnde tot en met 31 juli 2022.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Voorschriften voor FBE Zuid Holland

- 1 De Faunabeheereenheid Zuid-Holland verleent voor uitvoering van de ontheffing schriftelijk of digitaal toestemming
- 2 De Faunabeheereenheid Zuid-Holland zal de uitvoerder alleen toestemming geven voor gebruik van de ontheffing voor wat betreft het gebruik van het geweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi op basis van schriftelijke toestemming van de kooiker van de eendenkooi ter plaatse. In deze toestemming kan de kooiker beperkingen stellen aan de schadebestrijding.

Voorschriften uitvoerder

- 3 Voor alle acties waarbij het luchtdrukgeweer wordt ingezet, ongeacht de locatie, geldt dat uiterlijk de dag voorafgaand aan de actie voor 20:00 uur door de uitvoerder melding te worden gemaakt bij de meldkamer van de politie van de betreffende gemeente.
- 4 Voor acties waarbij het luchtdrukgeweer wordt ingezet op een voor publiek toegankelijke locatie geldt dat uiterlijk de dag voorafgaand aan de actie voor 20:00 uur door de uitvoerder melding te worden gemaakt bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, afdeling Toezicht en handhaving, team Groene Wetten. Emailadres voor meldingen is meldingWnb@ozhz.nl, telefoonnummer is 078-7708081 (inspreken op antwoordapparaat). Hierbij moet de uitvoeringscode worden vermeld, evenals de locatie, de datum en het tijdvak van maximaal 4 uur, waarbinnen de bestrijdingsactie zal plaatsvinden.
- 5 Indien de uitvoerder voornemens is op te treden binnen de bebouwde kom op een voor publiek toegankelijke ruimte, dienen bij het gebruik van de bij deze opdracht toegestane middelen de werkwijze, locatie, omstandigheden en te gebruiken middelen vooraf afgestemd te worden met de burgemeester. In het kader van die afstemming vindt door de gemeente de beoordeling plaats of de te gebruiken middelen gezien vanuit openbare orde wel of niet veilig is. Deze afstemming vindt plaats op basis van een melding door uitvoerder. Deze melding vindt uiterlijk 7 dagen voorafgaand aan het voorgenomen gebruik van de middelen plaats. De burgemeester heeft binnen deze 7 dagen de mogelijkheid om op grond van diens bevoegdheden op grond van openbare orde en veiligheid regels te stellen aan het gebruik van de middelen of het gebruik te verbieden.
- 6 Alvorens van deze ontheffing gebruik kan worden gemaakt op een voor publiek toegankelijke ruimte, dient er een plan van aanpak te worden opgesteld, welke aan de Faunabeheereenheid wordt voorgelegd en door de Faunabeheereenheid dient te worden goedgekeurd. In dit plan van aanpak moet in ieder geval worden aangegeven welke werende middelen reeds zijn ingezet en zullen worden ingezet naast de inzet van het luchtdrukgeweer.
- 7 De uitvoerder van de ontheffing dient (een kopie van) de opdracht en (een kopie van) het uitvoeringsformulier, waarop de door de Faunabeheereenheid Zuid-Holland toegekende uitvoeringscode is vermeld, te kunnen tonen.
- 8 De uitvoerder van de ontheffing dient te voldoen aan de gestelde uitvoeringsregels, zoals vermeld op het uitvoeringsformulier van de Faunabeheereenheid Zuid-Holland.

Voorschriften gebruik (luchtdruk)geweer en munitie binnen de bebouwde kom

- 9 Bij uitvoering van de opdracht binnen de bebouwde kom dient de uitvoerder herkenbaar als bestrijder gekleed te zijn.
- 10 Indien de inzet van het luchtdrukgeweer binnen de bebouwde kom plaatsvindt, dient het (deel van een) terrein waar de bestrijding plaatsvindt dusdanig te zijn afgesloten dan wel te zijn afgeschermd dat het terrein niet toegankelijk is voor omstanders.
- 11 Het luchtdrukgeweer mag alleen worden gebruikt voor zover het kaliber minimaal 5,5 millimeter en de mondingsenergie minimaal 20 Joule en maximaal 50 Joule bedraagt.
- 12 De luchtdrukkogels en/of pellets behorend bij het luchtdrukgeweer dienen een gewicht te hebben van minimaal 15 grain en dienen bedoeld te zijn voor jacht of schadebestrijding.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 20 april 2020 hebben wij een aanvraag om ontheffing ontvangen als bedoeld in artikel 3.26, derde lid van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer bij de bestrijding van de bruine en zwarte rat.

Ontheffing wordt gevraagd van het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- a. artikel 3.26, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het gebruik van het geweer op gronden, niet zijnde een jachtveld;
- b. de krachtens artikel 3.26, tweede lid, van de Wet natuurbescherming gestelde regels voor wat betreft:
  - artikel 3.13, eerste lid, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer;
  - artikel 3.13, vierde lid, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer voorzien van een geluiddemper bijhorend een luchtdrukgeweer, die niet geschikt is voor het gebruik op vuurwapens;
  - artikel 3.13, vierde lid, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een kunstmatige lichtbron en nachtzichtapparatuur;
  - artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder a, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer tussen zonsondergang en zonsopkomst;
  - artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder b, van het Besluit natuurbescherming, voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de Wet natuurbescherming;
  - artikel 3.16, eerste lid onder c van het Besluit natuurbescherming voor wat betreft het gebruik van een luchtdrukgeweer binnen de afpalingskring van een eendenkooi als bedoeld in artikel 3.21, eerste lid onderdeel d van de Wnb.

Procedure

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze beschikking.

Bevoegd gezag

De handeling wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de Wnb en het Bnb.

De bruine rat (*Rattus norvegicus*) en de zwarte rat (*Rattus rattus*) vallen niet onder de beschermingsregimes als bedoeld in artikel 3.5 en 3.10 van de Wnb. Dit betekent dat voor het doden van deze soorten geen ontheffing nodig is. Tevens geldt dat niet hoeft te worden voldaan aan de voorwaarden voor ontheffingverlening zoals bedoeld in paragraaf 3.2 en 3.3 van de Wnb. Voor deze soorten geldt wel de algemene zorgplichtbepaling op grond van artikel 1.11 van de Wnb.

Beoordeling

Aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de bestrijding van de bruine rat (*Rattus norvegicus*) en de zwarte rat (*Rattus rattus*) door middel van een luchtdrukgeweer in de gehele provincie Zuid-Holland. De bestrijdingsactiviteiten in de aanvraag zullen jaarrond zowel overdag als 's nachts worden uitgevoerd. De aangevraagde duur van de ontheffing is 2 jaar.

Onderbouwing

In de Wet natuurbescherming hebben de bruine rat en zwarte rat geen status van beschermd inheemse diersoort onder artikel 3.10 Wnb gekregen. Uit de memorie van toelichting van de Wnb (p.42, p.150) blijkt dat dit is gedaan om effectieve en efficiënte bestrijding van ongedierte mogelijk te maken. Daarbij is gesteld dat de bruine rat en zwarte rat in Nederland algemeen voorkomende soorten zijn waarvan de staat van instandhouding niet in gevaar zal komen door deze niet als beschermde soort aan te wijzen. De staat van instandhouding van de bruine en zwarte rat vormt derhalve geen belemmering voor het verlenen van onderhavige ontheffing.

De bruine en zwarte rat zijn dragers van ziekten waaronder de ziekte van Weil, hetgeen een risico vormt voor de gezondheid. De ontheffing wordt dan ook aangevraagd in het kader van het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten. Wij achten het belang van de volksgezondheid daarmee voldoende onderbouwd.

De bruine rat en de zwarte rat komen in toenemende mate overal voor binnen de provincie Zuid-Holland. Dit wordt waarschijnlijk mede veroorzaakt door de afname van het gebruik van rodenticiden. In de nabije toekomst wordt het gebruik hiervan wettelijk steeds meer beperkt. Er is derhalve noodzaak tot bestrijding van de bruine rat en de zwarte rat via andere middelen. Het doden van de bruine rat en de zwarte rat middels het geweer is reeds toegestaan binnen de Wnb. Echter, met name binnen de bebouwde kom en op erven is het gebruik van zowel hagel- als kogelgeweren problematisch gezien vanuit het veiligheidsaspect. Daarnaast is er een behoorlijke kans op beschadigingen van goederen en eigendommen. Het gebruik van luchtdrukgeweren is dan ook een noodzakelijke aanvulling op de huidige middelen voor de bestrijding van de bruine rat en de zwarte rat.

Middelen

Luchtdrukgeweer

Zoals aangegeven is het gebruik van het luchtdrukgeweer noodzakelijk voor de bestrijding van de bruine rat en de zwarte rat. Ingevolge artikel 3.26, eerste lid, onder d sub 5 van de Wnb is het toegestaan om voor de bestrijding van bruine rat en zwarte rat een geweer te gebruiken. In artikel 3.26, tweede lid, van de Wnb staat dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur het gebruik van het geweer, als bedoeld in het eerste lid, kan worden uitgesloten of beperkt en dat er regels kunnen worden gesteld. In artikel 3.13, eerste lid, van het Bnb staat omschreven waaraan een geweer dient te voldoen. Het luchtdrukgeweer voldoet niet aan deze eisen. Er geldt derhalve een verbod op het gebruik van een luchtdrukgeweer bij de bestrijding van de bruine rat en zwarte rat.

Op grond van artikel 3.26, derde lid, van de Wnb kan ontheffing worden verleend van de regels die zijn gesteld aan het gebruik van het geweer.

Nachtelijke bestrijding

Aangezien de bruine rat en zwarte rat hoofdzakelijk in de nacht actief zijn zal de bestrijding voornamelijk in de nacht plaatsvinden. Het gebruik van het luchtdrukgeweer voor zonsopgang en na zonsondergang is een overtreding van artikel 3.16, eerste lid onder a van het Bnb. Op grond van artikel 3.26, derde lid, van de Wnb kan hiervan ontheffing worden verleend.

Geluiddemper, nachtzichtapparatuur en kunstmatige lichtbron

Bij de nachtelijke bestrijding is nachtzichtapparatuur en kunstmatig licht nodig om de ratten te kunnen zien. Daarnaast is een geluiddemper noodzakelijk om geluidsoverlast te voorkomen en verschrikking van de ratten te voorkomen zodat de bestrijding goed kan worden uitgevoerd. Ingevolge artikel 3.13, vierde lid, van het Bnb is het verboden om een geweer te voorzien van een geluidsdemper, een kunstmatige lichtbron, een voorziening om de prooi te verlichten, een vizier met beeldomzetter, een elektronische beeldversterker of enige andere instrumenten ingezet.

Op grond van artikel 3.26, derde lid, van de Wnb kan hiervan ontheffing worden verleend.

Kaliber en munitie

Het gebruik van een luchtdrukgeweer vereist tevens het gebruik van munitie geschikt voor een luchtdrukgeweer. De eisen voor munitie zijn vastgelegd in voorschrift 11 van dit besluit. Om effectieve doding van de ratten te kunnen garanderen en onnodig dierenleed te voorkomen is in voorschrift 11 van dit besluit tevens een eis gesteld aan de mondingsenergie van het luchtdrukgeweer.

Locatie gebruik

De aangevraagde bestrijding van de bruine rat en zwarte rat door middel van het luchtdrukgeweer zal (deels) plaatsvinden binnen de bebouwde kom aangezien de problematiek vooral speelt binnen de bebouwde omgeving. Ratten worden daarnaast aangetrokken door het voer in eendenkooien. Daarom heeft de aanvraag ook betrekking op de inzet van het geweer binnen de afpalingsgrenzen van eendenkooien. Het is op grond van artikel 3.26, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wnb verboden om een luchtdrukgeweer te gebruiken op gronden, die niet voldoen aan de vereisten van een jachtveld, als bedoeld in artikel 3.12, eerste lid, van het Bnb. Daarnaast is in artikel 3.26, tweede lid, aanhef en onder a, van de Wnb in samenhang met artikel 3.16, eerste lid, aanhef en onder b en c, van het Bnb het verboden om het luchtdrukgeweer te gebruiken binnen de bebouwde kom of op terreinen als bedoeld in artikel 3.21, derde lid, van de Wnb en binnen de afpalingskring van een eendenkooi als bedoeld in artikel 3.21, eerste lid, onderdeel d, van de wet.

Op grond van artikel 3.26, derde lid, van de Wnb kan ontheffing worden verleend van de regels die krachtens artikel 3.26, eerste lid, aanhef en onder b, dan wel het tweede lid, van de Wnb in samenhang met artikel 3.13, eerste lid, van het Bnb, zijn gesteld aan het gebruik van het geweer.

Conclusie middelen

Op grond van bovenstaande argumenten, zijn wij van mening dat wij alle aangevraagde middelen voor afwijkingen van het gebruik van het geweer, onder de genoemde voorwaarden, kunnen ontheffen.

Samenhangende besluiten

Er kunnen nog andere bepalingen van kracht zijn, op grond waarvan vergunningen, toestemmingen, ontheffingen of meldingen benodigd zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing als bedoeld in 3.26, derde lid van de Wnb worden verleend.